

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Triodul - vreme de pocăință

Pentru orice lucrare este o vreme prielnică: „Vreme este să plângi și vreme să râzi; vreme este să jelești și vreme să dăntuiești” (Ecleziastul 3, 4). Mântuitorul Hristos a spus: „S-a împlinit vremea și s-a apropiat împărăția lui Dumnezeu. Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie” (Marcu 1, 15). Prin venirea în lume a Mântuitorului, timpul a fost sfințit, i s-a dat sens și valoare. Fiecare om se mântuiește sau se pierde într-un anume timp. Mântuitorul spunea: „Încă n-a venit ceasul Meu” (Ioan 2, 4) arătând că nu trebuie să fim indiferenți, față de vremea vieții noastre ci: „privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului” (Matei 25, 13). Timpul este o condiție a existenței umane. Despre timpul de rugăciune sau timpul liturgic se spune că asociază de fapt cele două forme de timp: timpul cronologic, exprimat prin rânduiala slujbelor Bisericii și timpul sacru, exprimat prin cuvintele *în vremea aceea*. Timpul liturgic este timpul anamnezei, a actualizării. Sărbătoarea este o trăire a evenimentului, în comuniunea Bisericii. Numai prin această trăire vom cunoaște taina care îmbracă sărbătorile. Despre modul în care noi percepem timpul, părintele Stăniloae zice: „Dacă e adevărat că există mai multe dimensiuni ale timpului, acesta este mai cu seamă un timp necronologic, în momente foarte intense spunem că timpul se oprește: experiența unui altfel de timp e ca un prezent, ca o clipă care durează! E timpul marilor experiențe umane, ca iubirea, frumusețea, moartea... De fiecare dată când există o revelație, accedem la acel timp. E un fel de meta-timp pe care-l atingem printr-o străpungere în afara timpului cronologic. E de asemenea cel al comuniunii sfinților” (M.A. Costa de Beauregard, Dumitru Stăniloae, *Mica dogmatică vorbită*. p. 180-181). Fiecare om percepe scurgerea timpului în funcție de stările sale sufletești, de aceea se crede despre timp că este o capacitate interioară a ființei, de a se raporta la succesiunea evenimentelor din viața lui (*Dicționar de Teologie Ortodoxă*, p. 927). Creștinul folosește timpul, pentru creșterea și înaintarea spre unirea cu Dumnezeu. Prin prezența Sa, Hristos transfigurează timpul. Astfel fiecare

sărbătoare nu este doar o comemorare al unui eveniment ci un timp al prezenței Sale. Timpul sacru este timpul întâlnirii cu Dumnezeu, întâlnire care implică iubirea aproapelui, ca semn al iubirii Sale (I Ioan 4, 20). Acest timp, este un timp de preamărire adusă lui Dumnezeu, o dorință de iubire a aproapelui și o luptă pentru dobândirea sfințeniei. Sfințenia vieții este o mărturie a trăirii timpului sacru. Sfinții prin viața lor, ne dovedesc că pentru a deveni bun este nevoie de un timp îndelungat, de stăruință în nevoie. Sfințenia este rodul harului Duhului Sfânt, dar și a nevoițelor îndelungate de aceea Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Deci luați seama cu grijă, cum umblați, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt. Drept aceea, nu fiți fără de minte, ci înțelegeți care este voia Domnului. Și nu vă îmbătați de vin, în care este pierzare, ci vă umpleți de Duhul. Vorbiți între voi în psalmi și în laude și în cântări duhovnicești, laudând și cântând Domnului, în inimile voastre, mulțumind totdeauna pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu (și) Tatăl” (Efeseni 5, 15-20).

Biserica a întocmit calendarul liturgic, în jurul marilor sărbători: Nașterea, Învierea, Înălțarea Domnului și Pogorârea Duhului Sfânt. Acestea au determinat și ciclurile liturgice ale Triodului, Penticostarului și Octoihului. Perioada Triodului începe în Duminica Vameșului și Fariseului și se încheie în Sâmbăta Mare. Timpul Triodului este un timp al pocăinței. Scopul slujbelor și rânduialilor din vremea Postului Mare este acela de a-i introduce pe creștini într-un anume mod de viețuire prin participarea la viața Bisericii, exprimată în slujbele și spiritualitatea ei. Viața duhovnicească dă omului posibilitatea de a trăi acel timp al fericirii nesfârșite și acelei stări de uimire, de bucurie nespūsă, de iubire. Cel ce voiește să urmeze lui Hristos, trebuie să fie plin de iubire față de Dumnezeu și de aproapele, să lucreze virtutea, împlinind astfel voia lui Dumnezeu.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan LAZĂR

PREDICA

Frângerea inimii Duminica a XXXIII-a după Rusalii

„Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș. Fariseul, stând, așa se ruga în sine: Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti, adulteri, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână și dau zeciuială din toate câte câștig. Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului. Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa, decât acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe

1) Eu nu sunt ca ceilalți oameni. Faptele cu care fariseul se mândrește sunt reale. În împlinirea Legii el merge dincolo de prescripțiile lui Moise atât în ceea ce privește postul cât și zeciuiala. El greșea, însă, când își închipuia că împlinirea formală a unor porunci îi dădea dreptul să se socotească mai bun decât ceilalți oameni. Ignorând păcatul cuibărit în propriul său suflet, fariseul era incapabil de smerenie și, ca urmare, nu știa să se apropie de Dumnezeu prin rugăciune. Rugăciunea sa este un monolog logic, coerent, dar lipsit de orice fior, de orice trăire religioasă. El nu tânjește după prezența divină în sufletul său, nu aspiră să intre în comuniune cu Dumnezeu, ci își expune meritele. Dumnezeu nu așteaptă, însă de la noi argumente și pledoarii raționale, ci frângerea inimii și dăruirea întregii noastre ființe. Prin acest simulacru de rugăciune, expresie a unei stări de suficiență, fariseul se distanțează de Dumnezeu, în loc de a se contopi cu El. El nu se roagă ci reflectează la propriile sale performanțe. Adevărata rugăciune presupune deschiderea sufletului față de Dumnezeu spre a primi harul sfințitor, deschidere care merge paralel cu ignorarea a tot ceea ce

ne înconjoară, cu concentrarea puterilor minții asupra absolutului. Fariseul din parabolă era însă atent la ce se petrecea în jurul său și privea cu ochi critic pe cel ce se ruga alături de el, fiind străin de adevăratul duh al rugăciunii, care nu îi desparte pe oameni, ci, dimpotrivă, îi înfrățește, făcându-i să privească nu cu severitate, ci cu dragoste și îngăduință la ceilalți frați, fie ei și păcătoși.

2) Eu, păcătosul. Purtarea vameșului se află la polul opus față de aceea a fariseului. Rugăciunea sa constituie formula desăvârșită a rugăciunii personale, modul cel mai potrivit prin care un suflet se poate apropia de Dumnezeu. *Tatăl nostru* este, fără îndoială, rugăciunea supremă și atotcuprinzătoare, dăruită de Domnul Iisus ucenicilor săi, însă rugăciunea din parabolă de mai sus, cu un cuprins mai limitat, vizează exclusiv mărturisirea stării de păcat proprie condiției umane, al cărei corolar este frângerea inimii. Ea exprimă fără cusur adâncă smerenie a celui conștient că, pentru a dobândi iertare, nu poate decât să plângă pentru păcatele săvârșite.

Continuare în pagina 2
Pr. Adrian MURG

Din sumar

- Un nou cadru didactic titular la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad
pagina 3, Pr. Filip Albu
- Știri
pagina 4

Frângerea inimii

Urmare din pagina 1

Pilda nu insistă asupra faptelor, ci asupra atitudinii celor două personaje: nu interesează ce anume au săvârșit, ci numai starea lor de spirit, felul în care se înfățișează înaintea lui Dumnezeu. Dincolo de contextul istoric, fariseul și vameșul, exponenții a două categorii bine conturate în cadrul comunității iudaice din acea vreme, constituie două tipuri ce se vor perpetua și în creștinism. Până la sfârșitul istoriei, credinciosul sigur de el și convins că prin simpla îndeplinire formalistă a unor practici religioase se face vrednic de mântuire va viețui alături de cel pătruns de duhul smereniei, mai apt, din această pricină, să primească harul divin.

LUMINA CEA DE SEARĂ

la spune, frate: lumina când se țese
Cu întunericul în blânde nopți de vară,
De ce-ntr-a noastre firi, pe-aripi de seară,
Cresc rugăciuni, de noi neînțelese?

Și focul lor, întocmai ca o ceară,
Ne arde frile de patimi înghețate
Ș-aprinde-n noi credințele curate,
Ce fac ca toată patima să piară;

Umblăm atunci, ca umbre ușurele,
Și alte lumi vedem în depărtări,
Uităm păcat și vrajbă toate cele;

Și luminați, zburăm-n acele țări,
Cari sunt în zare, mai presus de stele,
Spre Cel Ce a zidit pământ și cer.

Alexei Mateevici

Triodul - vreme de pocăință

Urmare din pagina 1

Pentru început, în Duminica Vameșului și Fariseului, cugetăm la starea sufletelor noastre la nevoia de smerenie, pentru îndreptarea vieții noastre (Luca 18, 14). În Duminica Fiului Risipitor învățăm rostul pocăinței, întoarcerea de la păcat la virtute, de la rătăcirile lumești, la Tatăl ceresc (Luca 15, 18). Duminica Înfricoșătoarei Judecăți ne înfățișează judecata de care vom avea parte fiecare, ne descoperă însemnătatea iubirii aproapei și a faptei bune în economia mântuirii (Matei 25, 34-40). În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai vedem consecințele neascultării de porunca lui Dumnezeu și la faptul că dacă am pierdut fericirea Raiului, din pricina mâncării, numai prin post o redobândim. În Duminica I din Postul Mare, a Ortodoxiei învățăm că orice nevoiță trebuie să fie însoțită de dreapta credință. În cea de-a doua Duminică din Post, a Sf. Ier. Grigorie Palama, suntem îndemnați să înșoțim postul cu rugăciunea și îndeosebi cu rugăciunea inimii, pentru a ajunge să mărturisim: *Am văzut Lumina cea adevărată...* În Duminica a treia din Post, a Sfintei Cruci, cugetăm la puterea cinstitei cruci, care se dăruiește celui care îl urmează pe Hristos, pentru a duce la bun sfârșit ostenelele Postului Mare. În Duminica a patra din Post, Sfântul Ioan Scărarul ne amintește prin cele 30 de trepte ale *Scării raiului*, că desăvârșirea se dobândește din treaptă în treaptă, cu nevoiță și răbdare, punând la temelie nerăutatea, postul și neprihănirea (*Scara Raiului* 1). Duminica a cincea din Post, a Sfintei Maria Egipteanca, ne întărește nădejdea că prin pocăință și viață sfântă putem dobândi sfințenia chiar dacă am păcătuit mult. Duminica a șasea din Post, a Floriilor, ne înfățișează dorința sufletului curățit de patimi, de a-l preamări pe Hristos Mântuitorul nostru, de a-L urma pe drumul Crucii și a se bucura împreună cu Apostolii și Mironosițele, de Învierea lui Hristos.

Din persecutor în apostol

Saul învățând legea-vechi-testamentară, trebuia să fie un viitor rabin, prigonind creștinii credea că îi aduce un serviciu lui Dumnezeu. (II Timotei 1, 3), aceasta îi consola conștiința, prin aceasta se situa printre cei considerați ca având „ochi să nu vadă și urechi ca să nu audă.” (Romani 11, 8), sau printre „cei tari la cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi” (Faptele Apostolilor 7, 51). Așadar era un reprezentant de seamă al iudaismului și era convins de învățătura sa, vechi-testamentară.

Cel dintâi mare succes al lui Saul, a fost lapidarea arhidiaconului Ștefan, primul mucenic creștin, el participând la săvârșirea acestui martiriu. „Acești ucigași și-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul” (Faptele Apostolilor 7, 58). El nu înțelege mesajul sfințeniei lui Ștefan „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!” (Faptele Apostolilor 7, 60). Și în continuare „Saul pustia Biserica: intrând prin case și târând pe bărbați și pe femei, îi preda la temniță” (Faptele Apostolilor 8, 3), el „suflând (...) amenințare și ucidere împotriva ucenicilor Domnului.” (Faptele Apostolilor 9, 1).

Saul însuși mai târziu și-a mărturisit faptele rele: „Eu am prigonit până la moarte această cale, legând și dând la închisoare și bărbați și femei.” (Faptele Apostolilor 22, 4) sau „Eu unul am socotit, în sinea mea, că față de numele lui Iisus Nazarineanul trebuia să fac multe împotriva, ceea ce am și făcut în Ierusalim, și pe mulți dintre sfinți i-am închis în temnițe.” (Faptele Apostolilor 26, 9-10). Pe mulți dintre sfinți i-am închis în temnițe cu puterea pe care o luasem de la arhierii.” (Faptele Apostolilor 26, 10).

Prigoana dezlănțuită împotriva creștinilor în timpul lui Saul a adus mare tulburare în rândul creștinilor, căci, mulți s-au risipit din cauza tulburării făcute pentru Ștefan au trecut până în Fenicia, în Cipru și în Antiohia și astfel mulți îl binecuvântau pe Iisus, Dumnezeu era cu ei și mulți au crezut și s-au întors la Domnul.” (Faptele

Apostolilor 11, 19-21).

Dar cariera marelui persecutor va fi curmată prin intervenția minunată a lui Iisus pe drumul Damascului, capitala Siriei, aflată la 225 km de Ierusalim, când Saul devine un mare creștin și apoi un apostol devotat al Domnului Iisus Hristos.

Damascul avea foarte multe sinagogi, iudeii având deplină libertate religioasă în acei ani. Creștinii din Damasc erau și ei deja destul de numeroși, iar Saul nu se afla în Damasc la prima lui experiență de a prigonii Biserica creștină, acțiune care avea permisiunea Sinedriului din Ierusalim. (Faptele Apostolilor 9, 1-2).

Sfântul Luca descrie această misiune astfel: „Dar pe când călătorea el și se apropia de Damasc o lumină din cer, ca de fulger, l-a învăluit deodată. Și, căzând la pământ, a auzit un glas zicându-i: Saule, Saule, de ce Mă prigonești? Iar el a zis: Cine ești, Doamne? Și Domnul a zis: Eu sunt Iisus pe Care tu Îl prigonești. Greu îți este să izbești cu piciorul în țepușă. Și el, tremurând și înspăimântat fiind a zis: Doamne, ce voiești să faci? Iar Domnul i-a zis: Ridică-te, intră în cetate și îți se va spune ce trebuie să faci.” (Faptele Apostolilor 9, 3-6).

Relatare completată de Sfântul Apostol Pavel istorisind lui Irod Agripa al II-lea, rege al tetrarhiei lui Filip și al Abilenei: „Scoală-te și stai pe picioarele tale. Căci spre aceasta M-am arătat ție: ca să te rânduiesc slujitor și martor, și al celor ce ai văzut, și al celor întru care Mă voi arăta ție. Alegându-te pe tine din popor și din neamurile la care te trimit, să le

deschizi ochii, ca să se întoarcă de la întuneric la lumină și de la stăpânirea lui Satana la Dumnezeu, ca să ia iertarea păcatelor și parte cu cei ce s-au sfințit prin credința în Mine.” (Faptele Apostolilor 26, 16-18).

Viața lui Saul primește un alt curs, de aici înainte, el va căuta să placă nu oamenilor ci lui Dumnezeu, Iisus Hristos. „Dacă aș plăcea încă oamenilor, n-aș fi rob al lui Hristos.” (Galateni 1, 10) și „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine.” (Galateni 2, 20).

Astfel Saul devine necondiționat, rob al lui Dumnezeu, rob ales „din pânțele mamei sale.” (Galateni 1, 15). După convertirea lui Saul, starea Bisericii era una de pace: „Deci Biserica, în toată Iudeea și Galileea și Samaria, avea pace, zidindu-se și umblând în frica de Domnul, și sporea prin mângâierea Duhului Sfânt.” (Faptele Apostolilor 9, 31).

Anania, creștin fruntaș i-a definit misiunea la care era chemat: „Dumnezeul părinților noștri te-a ales de mai înainte pe tine ca să cunoști voia Lui, că martor vei fi Lui în fața tuturor oamenilor despre cele ce ai văzut și ai auzit.” (Faptele Apostolilor 22, 14-15).

Saul devenind Apostolul Pavel (Faptele Apostolilor 14, 14) va fi un mare apostol și misionar, va aduce pe mulți, la fel ca ceilalți apostoli, la credința în Iisus Hristos, toate neamurile „de sub cer” (Coloseni 1, 27).

Prof. Amalia STANA

Milă în loc de judecată

Să nu urăști pe păcătos. Căci toți purtăm câte o vină; și dacă pentru Dumnezeu te pornești împotriva lui, plângi pentru el. Dar pentru ce să-l urăști? Păcatul din el urăște-l, iar pentru el roagă-te, ca să te asemeni cu Hristos, care nu se mânie împotriva celor păcătoși, ci se ruga pentru ei. Nu vezi cum a

plâns El pentru Ierusalim? Dar și noi în multe chipuri suntem batjocoriți de draci. Și de ce să urăm pe cel ce s-a batjocorit ca și noi, de dracul, care și pe noi ne-a batjocorit? Și pentru ce, frate, să urăști pe păcătos? Oare pentru că, după a ta părere, nu este drept? Dar unde este dreptatea ta, dacă nu ai dragostea?

De ce nu plângi pentru el îl prigonești. Căci din neștiință se mișcă unii în mânia lor, deși socotesc că deosebesc faptele păcătoșilor.

(Sfântul Isaac Sirul, „Cuvinte despre nevoiță”, în *Filocalia*, 10, București, EIBMBOR, 1981, p. 313)

Un nou cadru didactic titular la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

Paul Brusanovschi, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sf. Andrei Șaguna din Sibiu” și pr. prof. univ. dr. Ioan Vicovan, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași.

Părintele prof. univ. dr. Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, a deschis procedura regulamentară de concurs, salutând și mulțumind Înaltpreasfințitului Părinte dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului pentru prezență și susținere a activităților desfășurate în cadrul instituției teologice arădene, pe care o patronează cu delicatețe și eleganță. Același cuvânt de salut a fost adresat și membrilor comisiei, fiind evidențiate bunele colaborări cu Facultățile de Teologie, reprezentate aici prin cei trei decani. În același context, preacucerencia sa și-a exprimat bucuria pentru faptul că momentul acesta contribuie

la consolidarea puternică a corpului academic arădean, mai ales pentru faptul că postul scos la concurs este unul superior, ceea ce duce și la o întărire a Universității arădene, candidatul având și înalta recomandare a Președintelui Academiei Române, Prof. Ioan Aurel Pop.

Părintele Florin Dobrei și-a prezentat apoi bogata contribuție științifică și academică, relevantă

de cărțile și studiile care stau mărturie pentru aceasta.

În continuare, părinții, membri ai Comisiei, și-au exprimat aprecierile la adresa candidatului și a operei sale de cercetare, intrând în dialog cu părintele candidat pe latura domeniilor viitoare de cercetare, asemenea și pe linia academică.

În încheiere, ÎPS Arhiepiscop Timotei a făcut câteva

aprecieri laudative la adresa părintelui candidat, recomandând părintelui profesor Florin Dobrei să-și continue munca de cercetare în direcția prezentării ideii de unitate a Bisericii, a credincioșilor ei, cum s-a arătat de-a lungul vremii în istoria locală comună, a Aradului și a Hunedoarei.

Pr. Filip ALBU

Hramul școlilor teologice arădene

Pomenirea Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, a constituit și anul acesta prilej de sărbătoare pentru școlile teologice din eparhia Aradului, ca de altfel pentru toate școlile teologice din cuprinsul Patriarhiei Române.

Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului, în Catedrala Veche, fiind precedată de slujba Utreniei. Din soborul slujitorilor au făcut parte: Pr. prof. univ. dr. Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie, Protos. lect. univ. dr. Iustin Popovici, consilier cultural, Pr. Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic din Arad, Arhid. Mircea Proteasa, consilier

economic, Arhid. asist. univ. dr. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, precum și ceilalți profesori ai facultății și seminarului. Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, care a evidențiat pe scurt biografia celor trei ierarhi, precum și principalele lor contribuții la teologia și viața Bisericii.

Răspunsurile liturgice au fost date de către studenții teologi și elevii seminarului conduși de prof. Ștefan-Adrian Bugyi.

După săvârșirea Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa, înconjurat de soborul de preoți și diaconi, a săvârșit slujba de pomenire pentru ierarhii, dascălii, studenții și ostenitorii școlilor teologice arădene. După finalul cuvântării Pr. prof.

dr. Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie a adresat cuvânt de mulțumire Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru purtarea de grijă și atenția deosebită acordate celor două școli de teologie din eparhia Aradului.

După aceasta, au urmat activitățile academice și artistice care s-au desfășurat în Aula Facultății de Teologie. La prezidiul manifestării s-au aflat: Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Prof. univ. dr. Ramona Lile, rectorul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, Pr. prof. dr. Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie din Arad și Pr. prof. Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Arad. Programul religios-cultural a continuat cu susținerea unei disertații prezentată de către Pr. prof.

univ. dr. Vasile Vlad, în care a evidențiat importanța sărbătoririi celor Trei Ierarhi pentru școlile teologice. De asemenea, s-a evidențiat contextul social și cultural în care și-au desfășurat viața și activitatea cei trei mari Părinți ai Bisericii.

A urmat un scurt moment cultural-artistice susținut de către elevii Colegiului Național „Elena Ghiba Birta”, ai Seminarului și ai Facultății.

În cadrul aceleiași manifestări a fost lansat și Anuarul Facultății de Teologie, care cuprinde valoroase studii și contribuții științifice ale cadrelor didactice din Facultatea de Teologie arădeană, precum și o cronică a evenimentelor care au avut loc în anul universitar 2018-2019.

Protos. Nicolae M. TANG

ȘTIRI

Patriarhia Română a împlinit 95 de ani de la înființare

Patriarhia Română aniversează 95 de ani de la înființare.

În urmă cu 95 de ani, în data de 4 februarie 1925, Sfântul Sinod s-a întrunit la București în ședință de lucru, unde a hotărât înființarea Patriarhiei Ortodoxe Române. Procesul prin care s-a ajuns la ridicarea în rang a Bisericii noastre a început imediat după Marea Unire din 1918.

La finalul anului 1924, Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei a redactat propunerea ca Mitropolia Ungrovlahiei, cu scaunul mitropolitan la București, să fie ridicată la rangul de Patriarhie. În acest mod, Mitropolitul primat urma să poarte titlul de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Naționale Române. Documentul a fost semnat de Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, de Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului și de Episcopii Lucian al Romanului, Roman al Oradiei, Nicolae al Clujului și Ilarie al Constanței.

Propunerea a fost inclusă pe ordinea de zi a Sfântului Sinod în ședința din 4 februarie 1925, condusă de Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului. În timpul luărilor de cuvânt, Episcopul Vartolomeu Stănescu al Râmnicului a prezentat „Actul de înființare al Patriarhatului românesc”. Cu acest prilej, s-a amintit de rolul important al Ortodoxiei românești de-a lungul timpului. La finalul întâlnirii sinodale a luat cuvântul Mitropolitul primat Miron care a adresat mulțumiri tuturor celor care pregătiseră înființarea Patriarhiei. De asemenea, a prezentat câteva gânduri ce urmau să constituie un adevărat program al anilor de patriarhat. Printre aceste dorințe se număra și aceea de înălțare a unei Catedrale, proiect concretizat în mandatul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în concordanță cu rangul de Patriarhat al Bisericii Ortodoxe Române.

Înființarea Patriarhiei Române a fost recunoscută și aprobată, cu unanimitate de voturi, de Senat și Camera Deputaților. În 23 februarie 1925 legea în cauză a fost promulgată de Regele Ferdinand. În data de 12 martie 1925 Bisericele Ortodoxe surori au fost înștiințate, printr-o scrisoare irenică, de cele împlinite. În luna mai a anului 1925, această scrisoare irenică a fost trimisă Patriarhiei Constantinopolului prin Dragomir Demetrescu, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București. Din cauza vicisitudinilor politice, Patriarhul Constantinopolului, Constantin VI (1924-1925), a fost nevoit să se retragă din scaun și nu a mai putut convoca Sfântul Sinod pentru a răspunde acestei scrisori. În luna iulie a anului 1925 este întronizat ca patriarh al Constantinopolului Vasile al III-lea (1925-1929), care, luând în considerare hotărârea Bisericii Ortodoxe Române, prin tomosul cu nr. 1579 din 30 iulie 1925, a recunoscut ridicarea acesteia la rangul de Patriarhie.

Întronizarea ca prim Patriarh al României a Mitropolitului Miron Cristea a avut loc în data de 1 noiembrie a aceluiași an 1925.

Praznicul Întâmpinării Domnului sărbătorit la Mănăstirea Hodoș-Bodrog

În ziua praznicului Întâmpinării Domnului, 2 februarie 2020, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul

Aradului, a fost așteptat cu multă bucurie de obștea și numărul mare de credincioși, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog. Cu acest prilej, Chiriarhul arădean a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă în biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Cuvântul de învățătură rostit de către Chiriarh a fost despre faptul că „Grijile părintești” (cf. citirilor scripturistice: 2 Cor. 6; Evr. 7; Matei 15, Luca 2) sunt proprii traiului familiar, cerând răspunsul prin cuminența copiilor; iar „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor” are în vedere tocmai formarea permanentă a generațiilor. Citirile praznicului de azi, împreună cu ale duminicii, ilustrează deplin acest fapt, înțelegând că societatea se îngrijește de familia în care responsabilitatea părinților își are locul principal. Dar, virtuțile părinților vor rodi îmbelșugat în cele ale copiilor dacă este observată învățătura că Dumnezeu este Tatăl tuturor iar Biserica, mamă. Slujba îmbisericii copiilor după Taina Sfântului Botez își primește astfel însemnătatea pentru o bună călăuzire a familiei creștine în care o responsabilitate aparte revine și părinților sufletești, prin Biserica, după cum dă pildă Sfântul Simeon din relatarea scripturistă.

La finalul slujbei, părintele Protos. Grigorie Timiș, starețul mănăstirii, a mulțumit Ierarhului pentru prezența în mijlocul obștii, dar și pentru bucuria oferită numeroșilor pelerini prezenți prin slujirea Sfintei Liturghii, adresând Înaltpreasfințitului Sale urări de viață îndelungată, sănătate și realizări bogate în slujirea eparhiei.

Liturghie Arhierescă în paraclisul de la Trei Insule, Arad

În ziua Sărbătorii Întâmpinării Domnului, preotul și credincioșii care frecventează sfintele slujbe ce se săvârșesc în paraclisul eparhial din zona Trei Insule, au avut deosebita bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

La orele dimineții, Preasfinția Sa a fost întâmpinat de către Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului și Pr. militar Adrian David, slujitor la acest paraclis, în curtea lăcașului de cult.

Cu acest prilej, Preasfinția Sa a săvârșit în biserică cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” Sfânta Liturghie arhierescă, în fruntea unui sobor de preoți și diaconi.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a amintit că în acest an, praznicul Întâmpinării Domnului este sărbătorit în Duminica a 17-a după Rusalii, numită a Cananecei, iar prin meditarea la cele două fragmente din Evanghelie, înțelegem ce înseamnă întâlnirea cu Mântuitorul Iisus Hristos și ce consecințe negative se reflectă în persoana umană care este chinuită de diavol (cf. Matei 15, 22). De la femeia cananeecă, care s-a rugat pentru fiica ei, învățăm că prin rugăciunea ce o săvârșim pentru semenii noștri, ne întâlnim cu Mântuitorul Iisus Hristos. De asemenea, Ierarhul a explicat că această întâmpinare nu se reduce doar la persoana Dreptului Simeon ci prin el L-a întâmpinat lumea întreagă, și fiecare dintre noi. Totodată, Ierarhul a arătat și alte căi prin care credinciosul poate ieși în întâmpinarea Domnului.

Aflându-ne în „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor”, Preasfinția Sa a îndemnat ca toți părinții și copiii să se silească să-L întâmpine cu inimile deschise pe Dumnezeu pentru dobândirea harului, primirea educației simțurilor și cultivarea virtuților creștine.

La finalul slujbei, părintele Adrian David, preot militar și slujitor la acest paraclis, a mulțumit Ierarhului pentru prezența în mijlocul credincioșilor care locuiesc la marginea vestică a municipiului Arad, în zona Trei Insule, precum și soborului slujitor și credincioșilor prezenți la sfânta slujbă.

Sfinții Trei Ierarhi, sărbătoriți în cetatea Timișoarei

La sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, Catedrala Mitropolitană din capitala Banatului a îmbrăcat haine de sărbătoare, cinstindu-și ocrotitorii spirituali.

Manifestările cu caracter liturgic, prilejuate de hramul istoric al Catedralei mitropolitane din cetatea Timișoarei au început încă din ajunul sărbătorii Sfinților Trei Ierarhi, când sute de credincioși bănățeni s-au rugat împreună cu ierarhii din Arhiepiscopia Timișoarei, aducând prinos de cinstire marilor apărători ai Ortodoxiei din secolul al IV-lea.

Programul slujbelor religioase a debutat cu slujba Vecerniei unită cu Litia, oficiată, în prezența Întâistătorului Mitropoliei Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți teologi de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara.

În ziua sărbătorii, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost oficiată de un sobor de trei ierarhi, format din Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului. Din soborul slujitor au mai făcut parte consilierii de la Centrul eparhial, protopopii Timișoarei, clericii de la Catedrala Mitropolitană, precum și ieromonahii de la mănăstirile din eparhie. În cadrul sinaxei euharistice, au fost pomeniți Întâistătorii Mitropoliei Banatului, ctitorii și binefăcătorii Catedralei. La slujbă a fost prezent și Preasfințitul Părinte Daniil, care a rostit un cuvânt de învățătură despre cei trei ierarhi sărbătoriți în întreaga Ortodoxie.

Datorită contribuției majore avute la apărarea și propovăduirea dreptei credințe într-un timp în care aceasta era primejduită de multiple și diverse erezii, Sfinții Trei Ierarhi au devenit, începând cu anul 1936 în urma hotărârii luate la primul Congres al Facultăților de Teologie desfășurat la Atena, patronii spirituali ai institutelor de învățământ teologic ortodox din toată lumea. De asemenea, tot din 1936, odată cu punerea pietrei de temelie a Catedralei Ortodoxe din Timișoara, Sfinții Trei Ierarhi, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, devin ocrotitorii spirituali ai acestui monumental edificiu sacrosanct, fiind singura catedrală chiriarhală din România cu acest hram. Târnosirea lăcașului de cult a avut loc în 6 octombrie 1946, de către Preafericitul Părinte Patriarh Nicodim, împreună cu un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, în prezența ctitorului, Majestatea Sa, Regele Mihai I al României.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.